

Lag

om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på stöd som ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027 och som avses i artikel 16.2 och 16.3 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013, nedan *förordningen om strategiska planer*.

Denna lag tillämpas i landskapet Åland, om ärendet enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Denna lag tillämpas på beviljande och utbetalning av stöd till jordbrukare vid störningar på marknaden med stöd av artiklarna 219–221 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, nedan *marknadsordningsförordningen*.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *förordningen om ytterligare krav och om normer* kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC),

2) *grundläggande inkomststöd* stöd enligt artikel 21 i förordningen om strategiska planer,

3) *omfördelningsinkomststöd* stöd enligt artikel 29 i förordningen om strategiska planer,

4) *inkomststöd för unga jordbrukare* stöd enligt artikel 30 i förordningen om strategiska planer,

5) *stöd för miljösystem* stöd enligt artikel 31 i förordningen om strategiska planer,

6) *gårdsbruksenhet* jordbruksföretag som avses i artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer,

7) *åker* areal som avses i artikel 4.3 a i förordningen om strategiska planer,

8) *permanent gräsmark* areal som avses i artikel 4.3 c i förordningen om strategiska planer,

9) *permanenta grödor* grödor som avses i artikel 4.3 b i förordningen om strategiska planer,

10) *jordbruksmark* areal som omfattar åker, permanenta grödor och permanent gräsmark,

11) *Naturaområde* ett område enligt 64 § i naturvårdslagen (1096/1996),

RP 165/2022 rd

JsUB 14/2022 rd

RSv 164/2022 rd

12) *djurregistret* ett register som avses i 30 § i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021),

13) *stödår* det kalenderår då grundläggande inkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, stöd för miljösystem och produktionskopplade inkomststöd söks.

3 §

Aktiva jordbrukare

Stödsökande är aktiva jordbrukare som avses i artikel 4.5 i förordningen om strategiska planer, om de

1) under kalenderåret före stödansökan har fått högst 5 000 euro i Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare, eller

2) senast på den sista dagen för inlämning av den årliga ansökan om Europeiska unionens arealbaserade direktstöd till jordbrukare ingår i ett i artikel 4.5 andra stycket i förordningen om strategiska planer avsett nationellt register utifrån vilket det är möjligt att verifiera att sökanden bedriver jordbruksverksamhet, eller

3) i sådana fall där de i 1 eller 2 punkten föreskrivna förutsättningarna inte är uppfyllda, genom dokument styrker att de bedriver jordbruksverksamhet.

Närmare bestämmelser om det register som avses i 1 mom. och om när någon ska anses ingå i registret samt om verifiering av att jordbruksverksamhet bedrivs får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Stödformer

I 3 § avsedda aktiva jordbrukare kan beviljas grundläggande inkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, stöd för miljösystem och följande produktionskopplade inkomststöd:

- 1) bidrag för dikor och mjölkkor,
- 2) bidrag för tjurar,
- 3) bidrag för nötkreatur i yttre skärgården,
- 4) bidrag för slaktkvigor,
- 5) bidrag för tackor,
- 6) bidrag för hongetter,
- 7) bidrag för slaktlamm och slaktkillingar,
- 8) bidrag för stärkelsepotatis,
- 9) bidrag för specialväxter.

5 §

Jordbruksverksamhet

I jordbruksverksamhet ingår både produktion av jordbruksprodukter enligt artikel 4.2 a i förordningen om strategiska planer och underhåll av jordbruksmark enligt artikel 4.2 b i förordningen om strategiska planer. Med produktion av jordbruksprodukter avses odling av växter inom primärproduktion med åkerbruks- eller trädgårdsodlingsmetoder eller hållande av produktionsdjur. Med underhåll av jordbruksmark avses att jordbruksmark som avses i 2 § 10 punkten sköts så att den förblir öppen. Jordbruksmark som inte används för produktion av jordbruksprodukter ska slås årligen eller hållas öppen genom betning eller på något motsvarande sätt.

Närmare bestämmelser om produktion av jordbruksprodukter, om jordbruksmark och underhåll av den, om användning av jordbruksmark för annat än jordbruksverksamhet, om åkrar, permanent gräsmark och permanenta grödor som utgör jordbruksmark, om landskapselement på jordbruksmark, om hur bas- och jordbruksskiften på jordbruksmark bestäms och sammanslås och om minimistorleken på skiftena får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Stödberättigande areal

Stöd enligt 4 § kan beviljas för jordbruksmark som används för jordbruksverksamhet under det år då stödet i fråga söks (*stödberättigande areal*). Den stödberättigande arealen ska vara i en aktiv jordbrukares besittning på den sista inlämningsdagen för den årliga ansökan om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare. Den minsta skiftesstorlek för vilken stöd enligt 4 § kan betalas är 0,05 hektar.

Närmare bestämmelser om mer detaljerade villkor som gäller den stödberättigande arealen, om arealer som inte berättigar till stöd och om verifiering av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Villkorlighet

Den som ansöker om stöd som avses i 4 § ska iaktta villkorlighetskraven i artiklarna 12 och 13 i förordningen om strategiska planer och bilaga III till den förordningen.

Närmare bestämmelser om de föreskrivna verksamhetskrav och de krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som ingår i villkorligheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Skyldighet att återställa permanent gräsmark

Om den kontroll av arealen som Livsmedelsverket utför årligen den 30 november visar att den i norm 1 i bilaga III till förordningen om strategiska planer avsedda permanenta gräsmarkens andel av jordbruksmarken minskar på nationell nivå med över fem procent jämfört med referensarealen för permanent gräsmark 2018, får den permanenta gräsmarken inte ställas om till annan användning, och det förfarande med återställande av permanent gräsmark som avses i artikel 48.3 i förordningen om ytterligare krav och om normer tas i bruk. Jordbrukaren får då förpliktas att till permanent gräsmark återställa en areal som motsvarar den permanenta gräsmark som omställts till annan användning.

Permanent gräsmark på Naturaområde är miljömässigt känslig permanent gräsmark enligt bilaga III till förordningen om strategiska planer. Ett basskifte anses i dess helhet utgöra permanent gräsmark på Naturaområde, om en del av skiftet ligger inom ett Naturaområde. Jordbrukaren kan bilda ett nytt basskifte av en areal med permanent gräsmark på Naturaområde så att det i dess helhet ligger inom Naturaområdet. Det nya basskiftet ska bildas senast på den sista inlämningsdagen för stödansökan.

Om användningsändamålet för en permanent gräsmark på Naturaområde har ändrats, ska arealen återställas till permanent gräsmark. Arealen ska återställas till permanent gräsmark senast den 30 juni det följande året. Areal som återställts betraktas som permanent gräsmark från den första dagen för återställandet.

Statsrådet beslutar vid sitt allmänna sammanträde om att ta i bruk förfarandet med återställande enligt 1 mom. och om att frånga det samt om att begränsa omställningen av permanent gräsmark till annan användning. Bestämmelser om förutsättningarna för och genomförandet på gårdsnivå av återställandet, om villkoren för att ställa om permanent gräsmark till annan användning samt om hur permanent gräsmark på Naturaområde bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i förordningen om ytterligare krav och om normer.

9 §

Allmänna villkor för utbetalning av direktstöd till jordbrukare

Stöd som avses i 4 § betalas inte, om det sammanlagda beloppet av stöd som ska betalas under stödåret understiger 500 euro.

Ett villkor för utbetalning av stöd är att den administrativa kontroll som avses i 20 § i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1) har utförts i fråga om de kontrollerbara stödvillkoren innan förskott som avses i artikel 44.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 eller den första posten har betalats ut. Ett ytterligare villkor för utbetalning av stöd är att de preliminära resultaten av den arealmonitorering som avses i 21 § i den lagen ska vara tillgängliga innan förskottet betalas ut och färdiga innan den första posten betalas ut. Om en gårdsbruksenhet är föremål för tillsyn på plats, ska tillsynen på plats vara slutförd för gårdsbruksenhetens vidkommande innan den första posten betalas ut.

10 §

Grundläggande inkomststöd

Grundläggande inkomststöd kan beviljas i enlighet med artikel 21.3 i förordningen om strategiska planer. Beloppet av grundläggande inkomststöd bestäms utifrån den stödberättigande arealen och stödområdet på det sätt som avses i artikel 22.2 i förordningen om strategiska planer.

Närmare bestämmelser om stödnivån och stödområdena, de maximala stödbeloppen och den regionala fördelningen av grundläggande inkomststöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Omfördelningsinkomststöd

Omfördelningsinkomststöd kan beviljas i enlighet med artikel 29 i förordningen om strategiska planer. Beloppet av omfördelningsinkomststöd bestäms utifrån den stödberättigande arealen. Stöd betalas för högst 50 hektar per stödsökande.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd, stödnivån, de maximala stödbeloppen och hur stödet bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Inkomststöd för unga jordbrukare

Med ung jordbrukare enligt artikel 4.6 i förordningen om strategiska planer avses en jordbrukare som

- 1) är högst 40 år,
- 2) har bestämmanderätt på en gårdsbruksenhet, och
- 3) har tillräcklig yrkeskunnighet för verksamhet som jordbrukare.

Inkomststöd för unga jordbrukare kan beviljas i 1 mom. avsedda jordbrukare i enlighet med artikel 30.2 och 30.3 i förordningen om strategiska planer.

Stödsökanden ska etablera jordbruk högst fem år före inlämningen av den första ansökan om inkomststöd för unga jordbrukare. Med etablering av jordbruk avses den första gången en gårdsbruksenhet har kommit i jordbrukarens besittning då denne varit huvudsaklig företagare. Stödsökanden ska lämna in sin första ansökan om inkomststöd för unga jordbrukare senast under det femte året efter etableringen av jordbruk.

Om inkomststöd för unga jordbrukare söks av en sammanslutning, ska den i 1 mom. 2 punkten avsedda bestämmanderätten i sammanslutningen utövas av en eller flera unga jordbrukare.

En stödsökande kan få inkomststöd för unga jordbrukare under högst fem år i rad.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd, bestämmanderätt, tillräcklig yrkeskunnighet, etablering av jordbruk, de maximala stödbeloppen och stödbeloppet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Stöd för miljösystem

Stöd för miljösystem kan beviljas i fråga om följande miljösystem:

- 1) växttäckte vintertid,
- 2) naturvårdsvallar,
- 3) grüngödslingsvallar,
- 4) mångfaldsväxter.

Stöd för miljösystem kan beviljas i fråga om ett i 1 mom. 1 punkten avsett miljösystem till en stödsökande som avses i 3 § och som beviljas grundläggande inkomststöd för stödåret i fråga.

Stödsökanden förbinder sig att följa villkoren för miljösystem genom att ingå en förbindelse. Stödsökanden kan välja ett eller flera av de i 1 mom. avsedda miljösystemen. Stöd för miljösystem betalas i enlighet med villkoren för miljösystemet för den stödberättigande areal som det av stödsökanden valda miljösystemet hänför sig till.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet och stödområdena får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Produktionskopplat inkomststöd i fråga om djur

Produktionskopplat inkomststöd i fråga om mjölkkor, dikor, tjurar, kvigor, tackor, hongetter, lamm och killingar som har identifierats och registrerats på det sätt som avses i artikel 34.2 i förordningen om strategiska planer kan beviljas stödsökande som iakttar gängse produktions sätt.

15 §

Bidrag för dikor, mjölkkor, tjurar och slaktkvigor samt bidrag för nötkreatur i yttre skärgården

Stödsökande kan utifrån stödområdet och det genomsnittliga antalet mjölkkor och dikor beviljas bidrag för dikor och mjölkkor samt bidrag för nötkreatur i yttre skärgården.

Stödsökande kan utifrån stödområdet och det genomsnittliga antalet tjuvar beviljas bidrag för nötkreatur i yttre skärgården. Stödsökande kan dessutom beviljas bidrag för tjuvar utifrån tjuvarnas djurhållningsperiod. Med djurhållningsperiod avses en period under vilken ett enskilt djur enligt uppgifter i djurregistret är i en gårdsbruksenhets besittning utan avbrott.

Stödsökande kan beviljas bidrag för slaktkvigor utifrån till djurregistret anmälda slakter av kvigor. En förutsättning för beviljande av bidrag för slaktkvigor är dessutom att djuret har slaktats i ett renslakteri som avses i 5 § 2 mom. 21 punkten i livsmedelslagen (297/2021) eller ett slakteri som avses i 5 § 2 mom. 22 punkten i den lagen och att slakteriet i enlighet med Livsmedelsverkets anvisningar har anmält sig vara ett slakteri som är sådant att bidrag för slaktkvigor kan beviljas för djur som slaktats där.

Djurantalet och besittningen av djuren verifieras utifrån uppgifter i djurregistret samt tillsyn.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av bidrag, finansieringen, stödområdena, skärgårdsområdena, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet, beräkning av det genomsnittliga djurantalet, referensdatumet för kraven på märkning och registrering av djur, djurhållningsperioden, potentiellt stödberättigande djur, differentiering av bidragsslagen, slaktkraven samt övriga villkor för respektive bidrag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Bidrag för tackor och bidrag för hongetter samt bidrag för slaktlamm och slaktkillingar

Stödsökande kan beviljas bidrag för tackor och bidrag för hongetter som bestäms utifrån stödområdet och det genomsnittliga antalet levande tackor eller hongetter, om stödsökanden i sin besittning under stödåret har i genomsnitt minst 20 tackor eller hongetter.

Stödsökande kan dessutom beviljas bidrag för slaktlamm och slaktkillingar. Bidrag för slaktlamm och slaktkillingar kan beviljas utifrån lamm- och killingslakter som anmälts till djurregistret. En förutsättning för beviljande av bidraget är att djuret har slaktats i ett renslakteri som avses i 5 § 2 mom. 21 punkten i livsmedelslagen eller ett slakteri som avses i 5 § 2 mom. 22 punkten i den lagen och att slakteriet i enlighet med Livsmedelsverkets anvisningar har anmält sig vara ett slakteri som är sådant att bidrag för slaktlamm och slaktkillingar kan beviljas för djur som slaktats där.

Djurantalet och besittningen av djuren verifieras utifrån uppgifter i djurregistret samt tillsyn.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av bidrag, stödområdena, skärgårdsområdena, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet, finansieringen, differentiering av bidragsslagen, beräkning av det genomsnittliga djurantalet, referensdatumet för kraven på märkning och registrering av djur, djurhållningsperioden, potentiellt stödberättigande djur, slaktkraven samt övriga villkor för respektive bidrag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Bidrag för stärkelsepotatis och specialväxter

Stödsökande kan beviljas följande bidrag som bestäms utifrån stödområdet och odlingsarealerna för proteingrödor, oljeväxter, stärkelsepotatis, frilandsgrönsaker, sockerbeta eller bovete:

- 1) bidrag för stärkelsepotatis,
- 2) bidrag för specialväxter.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av bidrag, de växtarter som berättigar till bidrag, finansieringen, stödområdena, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet samt övriga villkor för respektive bidrag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Stöd vid störningar på marknaden

Vid störningar på marknaden får det genom förordning av statsrådet, inom de ramar som anges i Europeiska unionens lagstiftning, utfärdas närmare bestämmelser om krav som gäller införande av stöd som beviljas enligt artiklarna 219—221 i marknadsordningsförordningen liksom krav på stödmottagaren, förutsättningarna för beviljande av stöd, stödets belopp, stödberättigande kostnader, ansökan om stöd, beviljande av stöd och behövliga redogörelser och tidsfrister.

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
Genom denna lag upphävs lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket (193/2013).

20 §

Övergångsbestämmelser

De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livsmedelsverket som har utfärdats med stöd av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket fortsätter att gälla tills något annat bestäms eller föreskrivs.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I enlighet med artikel 23.2 i förordningen om strategiska planer upphör stödrättigheter som beviljats med stöd av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) och lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket att gälla den 31 december 2022.

Jordbrukare som fått stöd till unga jordbrukare innan denna lag trätt i kraft kan få stöd enligt denna lag under sammanlagt fem år, i vilka inräknas de år för vilka stöd redan har beviljats enligt lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket.

Slakterier ska senast den 30 juni 2023 anmäla sig som ett sådant slakteri som avses i 15 § 3 mom. eller 16 § 2 mom. Ett slakteri som innan denna lag trätt i kraft har anmält sig till det system som gällde vid lagens ikraftträdande uppfyller anmälningskravet enligt 15 § 3 mom. och 16 § 2 mom. till den 30 juni 2023.

Helsingfors den 29 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen